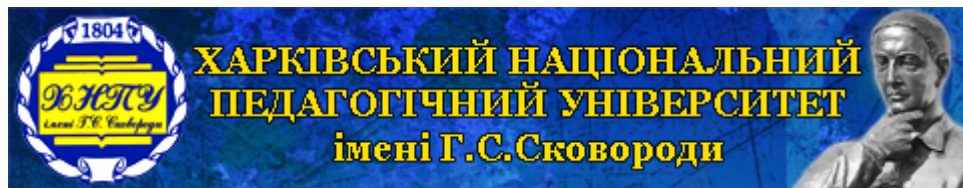

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Криворізький державний педагогічний університет
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
19 травня 2023 року**

ХАРКІВ – 2023

Бурмака А.В. СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ТЕЛЕБАЧЕННЯ.....	119
Вазуля К.С. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ.....	122
Гарбар Д.В., Пономаренко Л.І. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ НА РІВНІ ГРОМАДИ ЯК АКТУАЛЬНА НАУКОВА ПРОБЛЕМА.....	124
Гончарова А.О., Васильєва М.П. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	126
Гуріна Д.П., Іонова І.М. ДО ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ НАД ПІДЛІТКАМИ.....	129
Демідова Х.О. ПРОФІЛАКТИКА ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ.....	131
Єлецька А.С. ПРОБЛЕМА ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	133
Зацепя В.С. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	135
Зелепукін Н.І. МОЖЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	137
Зябрєва А.С. ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ДО ВЗАЄМОДІЇ В КОЛЕКТИВІ.....	138
Коловоротна Н.А. АНАЛІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ФАХІВЦЯ З АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ-СИРОТИ У ПРИЙОМНІЙ СІМ'Ї.....	140
Красношарпа Ю.О., Іонова І.М. СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ, ЯКІ ПОТРАПИЛИ В СКЛАДНІ ЖИТТЄВІ ОБСТАВИНИ.....	142
Кульбаба О.І. ПРОБЛЕМА ДОТРИМАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ЖІНОК З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ.....	144

МОЖЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.М. Макар

У сучасному суспільстві проблема соціальної адаптації дітей з інвалідністю до навчальної діяльності і до життя в суспільстві постає дуже гостро. Саме процес адаптації цієї категорії дітей до життєдіяльності в суспільстві і навчальній діяльності залишається практично не вивченим, а саме він визначає ефективність заходів, які проводять фахівці, працюючи з особами з інвалідністю. Ці особи потребують не лише матеріальної допомоги, але й психологічної підтримки. Соціальне середовище особливо важливим стає для дітей з інвалідністю, тому що їм доводиться стикатися з труднощами вже на початку свого життя [2].

Держава передбачає низку заходів, до яких включено грошові виплати та нематеріальні пільги, а також сюди включено і соціальну адаптацію дітей з інвалідністю. Державна політика в сфері освіти визначається гуманістичним підходом, пріоритетом загальнолюдських цінностей, життя і здоров'я людини, вільним розвитком кожної особистості. Враховуючи це, пріоритетом сучасної педагогічної науки є звернення до особистісно-орієнтованого навчання і в цілому дотримання принципу гуманності. Проблема індивідуалізації навчання є фундаментальною у вітчизняній педагогіці і ряді зарубіжних країн, адже гуманістичний характер освіти багато в чому визначається уявленнями про людську індивідуальність.

Індивідуалізація навчання в сучасному навчальному закладі здійснюється з метою надання допомоги в становленні особистості, виявленні всіх її невикористаних ресурсів. Це є особливо важливим для дітей з інвалідністю, які навчаються в закладі загальної середньої освіти.

Вирішенню питань навчання і виховання дітей з інвалідністю, а також проблем соціально-психологічної роботи з цією категорією дітей присвячені роботи вітчизняних і зарубіжних вчених: Н. Бастун, З. Баторі-Тарці, А. Капська, Р. Кравченко, Ш. Рамон, А. Самсонюк, Л. Сідельник.

Адаптація до вимог суспільства відбувається завдяки участі у спільній діяльності. Діти з інвалідністю повинні засвоїти більшу кількість соціальних ролей. Сприяти їм у цьому може індивідуальний приклад носія соціальної ролі, проблемні ситуації, теоретична підготовка до виконання певних соціальних ролей. Особливу увагу тут слід приділяти моральним прикладам.

Входження дитини до соціальної групи, членами якої є діти, які мають і не мають обмежені можливості, в результаті якого формуються самосвідомість особистості, усвідомлення рівних прав і можливостей, здатність до самовираження та організації функціональних зв'язків з однолітками як з рівними собі, тобто

процес прийняття себе та інших у сфері соціальних відносин у групі однолітків.

У дітей з інвалідністю через дефекти розвитку ускладнена взаємодія із соціальним середовищем, знижена здатність адекватно реагувати на зміни, що відбуваються. Чинне законодавство дозволяє організовувати навчання та виховання дітей з інвалідністю у закладах загальної середньої освіти. У зв'язку з цим важливою є організація процесу спільного виховання та навчання здорових дітей та їхніх однолітків з обмеженими можливостями, в ході якого діти з інвалідністю досягають найбільш повного прогресу в соціальному розвитку.

Можливості освітнього середовища у забезпеченні соціальної адаптації дітей з інвалідністю – це сукупність заходів, спрямованих на компенсацію обмежених можливостей дітей з інвалідністю за допомогою педагогічної підтримки цих дітей та їх сімей у навчальному закладі та активної підтримки всього сукупного потенціалу навколишнього соціуму у соціальній адаптації дітей з інвалідністю.

Успішність соціальної адаптації дітей з інвалідністю залежить від соціокультурних та психологічних факторів, що діють в освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти: гуманістичний стиль спілкування, орієнтованість навчальних занять на особистісний саморозвиток, інтеграція освітніх та виховних завдань уроку. Їх значимість для саморозвитку особистості дитини з інвалідністю проявляється у її розвиваючій здатності до життєдіяльності на особисте благо та благо суспільства.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю: ратифікована Законом України від 16.12.2009 р. № 1765-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

2. Юрків Я. І. Сутність та специфіка соціально-педагогічної роботи з дітьми з обмеженими можливостями. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю. *Соціальна педагогіка : теорія та практика*. 2012. № 1. С. 21–28.

Зябрєва А.С.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ДО ВЗАЄМОДІЇ В КОЛЕКТИВІ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук І. О. Шеплякова

За офіційною статистикою ЮНІСЕФ, «у 2021 році кількість дітей із інвалідністю у світі становила майже 240 мільйонів осіб» [1]. За даними Державної служби статистики України, «станом на 1 січня 2021 року в Україні налічувалося 2 мільйони 703 тисячі осіб з інвалідністю, з них 163,9 тисячі – діти» [2]. На жаль, з